

กฎว่าด้วยการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ของสหภาพยุโรป

ค้าๆขายๆ กับกฎหมายธุรกิจ

● สกล ชาญสุกธวารินทร์

เมื่อปี 2553 รัฐสภา สหภาพยุโรป และคณะกรรมการแห่งสหภาพยุโรป ได้ผ่านข้อกำหนดว่าด้วยการค้าไม้ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ซึ่งมีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ รวมทั้งการส่งออกสินค้าดังกล่าวของไทยไปสหภาพยุโรปด้วย ซึ่งในช่วงนั้นหน่วยงานของราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้จัดประชุมหารือให้ความรู้ความเข้าใจกับข้อกำหนดฉบับนี้ รวมถึงสภาพปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับการค้าไม้ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ของไทยหลายครั้ง บัดนี้ ข้อกำหนดของสหภาพยุโรปดังกล่าวมีผลใช้บังคับแล้ว ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2556 แต่ก็เป็นเรื่องที่ไม่สายที่จะรับทราบ และทำความเข้าใจกับข้อกำหนดของสหภาพยุโรปฉบับนี้

ความเป็นมาของข้อกำหนดฉบับนี้มาจากที่ สหภาพยุโรปเห็นว่า การตัดไม้ที่ผิดกฎหมายเป็นปัญหาระดับโลก ซึ่งมีผลกระทบในทางที่เสียหายที่สำคัญต่อเศรษฐกิจ มีผลกระทบเสียหายต่อ

สิ่งแวดล้อม และสังคม ผลเสียหายในด้านเศรษฐกิจ คือ การตัดไม้ที่ผิดกฎหมายทำให้รายได้และประโยชน์อันของรัฐสูญเสียไป ผลเสียในด้านสิ่งแวดล้อมคือ การตัดไม้ที่ผิดกฎหมาย มีผลเป็นการทำลายป่า ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ และสูญเสียความหลากหลายของชีวะภาพ และผลเสียในด้านสังคมคือ การตัดไม้ที่ผิดกฎหมายนำไปสู่ความขัดแย้งในเรื่องที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ลิดรอนอำนาจของ

ท้องถิ่นและชนชาวพื้นเมือง และก่อให้เกิดการขัดแย้งจนนำไปสู่การใช้กำลัง และบ่อนทำลายผู้ประกอบการและค้าไม้ที่มีความรับผิดชอบ

ข้อกำหนด กฎการค้าไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ฉบับใหม่ของสหภาพยุโรป มีจุดมุ่งหมาย เพื่อต่อสู้และ จัดการค้าอันเกี่ยวข้องกับการทำไม้ที่ผิดกฎหมาย คือข้อกำหนด Regulation (EU) No 995/2010 มีผลใช้บังคับกับผู้ประกอบการตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2556

หลักการสำคัญของข้อกำหนดดังกล่าว โดยสรุป คือ

● ห้ามจำหน่ายหรือวางจำหน่ายไม้ และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ที่ตัดมาโดยผิดกฎหมาย ในตลาดสหภาพยุโรป ข้อกำหนดนี้ใช้บังคับกับผู้ประกอบการไม่ว่าจะเป็นผู้ค้าภายในสหภาพยุโรปหรือเป็นผู้นำเข้า

● ผู้ประกอบการต้องสามารถระบุได้ว่า ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ค้ารายใดเป็นผู้จัดหาไม้หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ให้ตน

และถ้าเป็นไปได้ ต้องระบุว่าผู้จัดหาไม้หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ให้ตน นั้นได้จัดหาไม้หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ให้ผู้ใดบ้าง ทั้งนี้ ผู้ประกอบการต้องเก็บข้อมูลดังกล่าวไว้เป็นเวลา 5 ปี และต้องมอบข้อมูลนั้นให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ เมื่อเจ้าหน้าที่ร้องขอ

● สำหรับผู้ประกอบการค้าไม้หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้รายใหม่ จะต้องมีการทำ "due diligence" คือ ผู้ประกอบกิจการหรือผู้ค้า จะต้องมีการดำเนินการจัดการความเสี่ยง เพื่อลดความเสี่ยงต่อการนำไม้ผิดกฎหมายหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ผิด

กฎหมายไปจำหน่ายหรือวางจำหน่ายในตลาดสหภาพยุโรป ระบบ due diligence มีองค์ประกอบ ที่สำคัญ 3 องค์ประกอบ โดยสรุปที่สำคัญคือ

- ผู้ประกอบการต้องกำหนดมาตรการและวิธีการที่เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประกอบการหรือผู้ค้าที่เป็นผู้จัดหาไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ที่ตนจะวางจำหน่าย

คือ รายละเอียดของไม้หรือผลิตภัณฑ์ ชื่อทางการค้า ประเภทของผลิตภัณฑ์ รวมทั้งชื่อสามัญของต้นไม้ พันธุ์ และชื่อทางวิทยาศาสตร์ด้วย รวมถึงข้อมูลว่า เป็นไม้ที่ตัดจากประเทศใด ถ้าเป็นไปได้ให้ระบุด้วยว่าจากภาคใดของประเทศที่ตัดไม้ชิ้นนั้น รายละเอียดสัมปทานของการทำไม้ ปริมาณ นำหนัก หรือจำนวนหน่วย ชื่อ สถานที่ของผู้ค้าที่จัดหาไม้หรือผลิตภัณฑ์ให้ตน รวมทั้งรายชื่อผู้ซื้อรายอื่นที่ผู้ค้ารายนี้ขายไม้หรือผลิตภัณฑ์ให้ด้วย รวมถึงรายละเอียดอื่นใดที่แสดงถึงความชอบด้วยกฎหมายหรือไม้หรือผลิตภัณฑ์ นั้น

- ผู้ประกอบการต้องมีวิธีการประเมินความเสี่ยง ที่สามารถวิเคราะห์และประเมินได้ถึงความเสี่ยงต่อการได้มาซึ่งไม้ที่ผิดกฎหมายหรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ที่ผิดกฎหมายหรือไม่ โดยการประเมินจากข้อมูลที่ได้มาดังกล่าวข้างต้น

- ต้องลดความเสี่ยง หากการประเมินความเสี่ยง มีแนวโน้มแสดงว่าไม้หรือผลิตภัณฑ์นั้นทำจากจากไม้ที่ผิดกฎหมาย ก็ต้องดำเนินการเพื่อลดความเสี่ยงลง ด้วยการขอข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ขายและตรวจสอบและพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลนั้นอีกครั้งหนึ่ง

การตรวจสอบการดำเนินการของผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจของสหภาพยุโรป จะตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ว่าการดำเนินการกิจการของผู้ค้าไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ชิ้นนั้น เป็นไม้ หรือทำจากไม้ที่ผิดกฎหมายหรือไม่ ผู้ประกอบกิจการมีการทำ due diligence ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ ได้เก็บข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับไม้หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องไว้หรือไม่ จะมีการตั้งจุดและสุ่มตรวจสอบและตรวจสอบภาคสนาม

ด้วย และหากพบว่ามี การไม่ปฏิบัติตาม
ข้อกำหนด ก็อาจมีการแจ้งเตือน หรือหาก
จำเป็น ก็อาจมีคำสั่งห้ามขายหรือยึดไม้
หรือผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ นั้นได้

ไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้

ที่อยู่ในบังคับของข้อกำหนดฉบับ

นี้ ได้กำหนดไว้กว้างมาก แต่ไม่รวมถึง
ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากวัสดุ รีไซเคิล หรือเป็น
ของเสียที่ใช้ไม่ได้แล้ว หวาย ไม้ไผ่ ที่ใช้
ประโยชน์หลักเพื่อการถักสานจะผ้าหรือ
เสื่อหรือไม้ก็ตาม สิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ
แมกกาซีน และหนังสือพิมพ์

ผลิตภัณฑ์ที่อยู่ในบังคับของข้อ
กำหนดฉบับนี้ เช่น ไม้พิน เป็นท่อน ดัน
กิ่ง ไม้ค้ำ ไม้เป็นชิ้นหรือสะเก็ด รวมทั้งซี่
เสื่อ และเศษไม้ ไม้ที่ยังไม่แปรรูป หรือ
ทำเป็นสี่เหลี่ยมอย่างหยาบ หมอนราง
รถไฟ หรือรางรถไฟ ไม้กระดานลักษณะ
ต่างๆ มีความหนาเกิน 6 มิลลิเมตร แผ่นไม้
สำหรับผลิตไม้วีเนียร์ ไม้ที่ทำเป็นเส้น เป็น
ร่อง บังใบ มุมเคลือบ ข้อต่อรูปตัววี คิ้ว
กรอบ แผ่นขึ้นไม้อัด (พาร์ติเคิลบอร์ด)
แผ่นขึ้นไม้อัดเรียงแถว ไฟเบอร์บอร์ด
ที่ทำด้วยไม้ ไม้อัดพลาซูด ไม้อัดวีเนียร์
ลามิเนตติดวูด ไม้เพิ่มความแน่นที่เป็น
ก้อนเหลี่ยม แผ่น แถบ กรอบรูป ทีวี
กล่อง ถังไม้ต่างๆ วงกบ กรอบประตู
กรอบหน้าต่าง แผงไม้ปูพื้นที่ประกอบแล้ว
เยื่อกระดาษ และกระดาษ ยกเว้น
กระดาษและเยื่อกระดาษที่ทำจากไม้ไผ่
หรือกระดาษหรือเศษกระดาษใช้แล้ว
เฟอร์นิเจอร์ไม้ เป็นต้น